

Приклади для власного висловлювання:

таблиця

Пропонуємо вам таблицю-шпаргалку, в якій поміщено приклади з української літератури та історії України до творів різної тематики, які є на нашому сайті. Це ще не вичерпний перелік, але, ми сподіваємося, їх буде достатньо, щоб наштовхнути на думку. Гадаємо, вона стане в нагоді кожному майбутньому абітурієнту!

Тема	Приклад з літератури	Приклад з історії
Образ	<p>Пригадаймо Мавку з «Лісової пісні» Лесі Українки. Героїня, незважаючи на зраду коханого, благає Лісовика, щоб той перетворив хлопця – вовкулаку знову на людину, не думає про помсту Килині чи матері Лукаша, які завадили її щастю. Лісова красуня, маючи можливість покарати, прощає всіх.</p>	<p>Прикладом може слугувати Авраам Лінкольн, видатний президент Америки. Своє спілкування з людьми він будував таким чином, що не тільки не уникав спілкування з неприємними людьми, але й відповідав на неприязнь до себе людським ставленням.</p> <p>Так у розпалі передвиборчої боротьби за президентство А. Лінкольн зіштовхнувся з дуже підступним, рішучим та впливовим опонентом -Чарльзом Совордом. Ця людина використовувала будь-яку можливість, аби висловити своє негативне ставлення до майбутнього президента Америки.</p> <p>Проте Лінкольн, перемігши, запросив Соворда очолити один із важливих постів у своїй адміністрації. Останній був уражений ставлення до себе, служив в адміністрації Лінкольна вірою та правдою.</p>

<p>Туга за батьківщиною</p>	<p>Прикладом є життя Г. Многогрішного з роману І.Багряного «Тигролови».</p> <p>Коли Григорій втік з потягу та опинився в тайзі, він постійно відчував тугу за Батьківщиною, незважаючи на те, що знайшов прихисток в українській родині, де шанували народні традиції та звичаї.</p> <p>Герой страждав від того, що на Україні лишилися його рідні та друзі, а для нього дорога додому закрыта.</p>	
<p>Безділля</p>	<p>Пригадаймо сина Крячка з п'єси О. Коломійця «Дикий Ангел»: хлопець зростав егоїстом, не працював, не навчався, пив – гуляв за батьківські кошти і врешті – решт опинився в міліції.</p>	
<p>Вплив багатства на людину</p>	<p>Яскравим прикладом є життя головного героя п'єси І.Карпенка – Карого «Хазяїн» Т.Пузиря.</p> <p>Щоб більше заробити й зекономити Терентій Гаврилович менше платить селянам, погано їх годує, іде на махінацію з вівцями, навіть прагне видати доньку за багатого</p>	

	<p>поміщика, незважаючи на те, що дівчина кохає бідного вчителя.</p>	
Совість	<p>Так у творі Ф. Достоєвського «Злочин та покарання» головний герой Раскольников через те, що йому не вистачало коштів на існування, обдумує й здійснює вбивство лихварки. І саме совість примусила героя зізнатися в скоєному та отримати спокій його душі.</p> <p>Не зважаючи на те, що Раскольников опинився на каторзі, він почувався спокійним, навіть щасливим від того, що розповів про свій злочин.</p>	<p>Якщо в людини немає совісті, то вона скоїть злочин та буде спокійно далі жити, насолоджуючись життям.</p> <p>Наприклад, усім відомий Комод, щоб стати імператором, підступно вбиває батька – Марка Аврелія – і живе без мук совісті, радіє життю.</p>
Розум (знання)	<p>Головний герой твору Даніеля Дефо Робінзон Крузо, опинившись на безлюдному острові, завдяки своїм знанням зміг вижити.</p> <p>Він побудував хижу, зумів здобути їжу, захиститись від диких тварин.</p>	<p>А для Аристотеля прагнення багато знати, відкрити щось нове було сенсом життя.</p> <p>Він не переймався через те, що був бідним, бо вважав, що саме знання – найголовніший скарб.</p>

<p>Доброта/ Людяність</p>	<p>Задумувалась у свій час над цією проблемою й Ольга Кобилянська. У своєму творі «Людина» вона на образі Олени Ляуфлер допомагає нам зрозуміти, що справжньою людиною є та, яка дотримується моральних принципів і не пасує перед труднощами, яка прагне щастя іншим.</p> <p>Не зважаючи на те, що Олена виходить заміж з розрахунку за лісничого Фельса (її батьки й сестра могли б опинитися на вулиці без засобів для існування), вона залишається Людиною, бо думає не про себе, а про майбутнє благополуччя рідних.</p>	<p>Чудовим прикладом є матір Тереза, яка присвятила себе служінню людям.</p> <p>Заснувавши Орден Милосердя, вона спрямувала свої сили на допомогу всім стражденним: спочатку навчала дітей, потім організувала для притулок для бездомних, кинутих хлопчиків та дівчаток, відкрила лікарню для бідних.</p> <p>І всі у світі (і той безпорадний хворий, що помер на руках мати Терези, і ми) пам'ятають цю тендітну жінку, яка стала для кожного взірцем великої Людини.</p>
<p>Рідна мова</p>	<p>Досі серед українців середнього віку є мазайли, які, як Мина з п'єси М.Куліша, вважають, що рідна мова ні їм ні дітям не потрібна, не намагаються її вивчити.</p> <p>Вони не розуміють, як і Мазало, простої істини: якщо ти – громадянин України, то мусиш знати рідну мову.</p>	

<p>Коллективна свідомість /</p> <p>Влада однієї людини</p>	<p><i>Пригадаймо п'єсу І Кочерги «Свіччине весілля»: Київ знаходився під владою воєводи, який, приховавши грамоту про відміну заборони палити світло, зробив життя ремісників нестерпним. Кияни підняли повстання проти свавілля литовця й здобули світло. Вони вірили в краще й доклали спільних зусиль, щоб змінити своє життя.</i></p>	<p>Чи зміг би Сталін (окрема особистість) сам виграти війну?</p> <p>Чи зміг би Хрущов самотужки запустити в космос перший супутник?</p>
<p>Книги</p>	<p><i>Про роль книги в житті людини йдеться і в романі П. Загребельного «Диво».</i></p>	<p><i>Малий Ярослав ріс хворобливим, кульгав на одну ногу. Князь Володимир не брав його в походи, не навчав військовій справі.</i></p> <p><i>У хлопця була лише одна розрада: читання книжок. Любов до книги, а згодом отримані знання зробили з Ярослава Мудрого найбільш освічену людину.</i></p> <p><i>Ставши князем, він дбав про розвиток освіти в Київській Русі, побудував Софію Київську, зібрав першу бібліотеку.</i></p>

<p>Заздрість</p>	<p><i>Схожу історію ми знаходимо у творі О.Кобилянської «Земля».</i></p> <p><i>Сава заздрить Михайлові через те, що у спадок старшому братові дістанеться батькова земля.</i></p> <p><i>Саме заздрість штовхає Саву на злочин: він вбиває брата, щоб стати єдиним спадкоємцем.</i></p> <p><i>Цей вчинок молодшого брата руйнує й щастя Анни, життя її дітей.</i></p>	<p><i>Пригадаймо Цезаря та його синів. Молодший брат заздрив старшому через те, що той посів на троні й правив країною.</i></p> <p><i>І ця заздрість пережила щастя життя: через деякий час старший брат помер.</i></p>
<p>Мистецтво</p>		<p><i>Під час Великої Вітчизняної війни Гітлер, намагаючись прославити себе, дбаючи про власні інтереси, намагався за допомогою своїх прислужників ввезти з усіх країн шедеври світового мистецтва і не зважав на те, що вони мають велике значення для певної нації.</i></p> <p><i>Коли німці стояли під Києвом, небайдужі люди, службовці київських музеїв рятували Софію Київську й Андріївську церкву від шалених німецьких бомб, обкладаючи будівлі мішками з піском, рятували експонати й цілі музейні виставки, евакуюючи їх в більш безпечні місця.</i></p> <p><i>Кияни відчували й бачили красу мистецтва, вони цінували надбання минулих поколінь.</i></p>

<p>Чесність</p>	<p><i>От хоч би дії одного із головних героїв п'єси І. Кочерги «Свіччине весілля» князя Ольшанського.</i></p> <p><i>Меланка не відповідала йому взаємністю. А Ольшанський намагався силою залишити дівчину біля себе, але не став щасливим від того, бо Меланка загинула під час пожежі в його палаці, коли почалось повстання ремісників.</i></p>	
<p>Збереження природи</p>	<p><i>У своїй поемі «Чорнобильська Мадонна» Іван Драч розповідає про найстрашніше зло, яке було заподіяно людиною природі – аварію на атомній станції.</i></p> <p><i>Через недбале ставлення до своїх обов'язків, халатність, власні амбіції трапився вибух, який вплинув на життя усього живого.</i></p> <p><i>Письменник застерігає нас від необдуманих кроків, помилок, закликає берегти довкілля.</i></p>	<p><i>І в історії розвитку людства є чимало прикладів тому, як науковий прогрес призвів до трагічних наслідків.</i></p> <p><i>По закінченні II світової війни американці, які на той час вивчили властивості атома, скинули на Хіросіму та Нагасакі атомні бомби.</i></p> <p><i>Ідучи на цей крок, уряд США переслідував власні амбіції та не думав про наслідки бомбардування.</i></p>

<p>Страждання – діяльність</p>	<p>Пригадаймо історію головного героя повісті Федора Достоєвського «Злочин і покарання» Г. Раскольникова.</p> <p>Власна філософія та обставини життя змусили героя скоїти вбивство лихварки, проте совість не давала спокою Раскольникову, він уникав спілкування з людьми, через деякий час захворів. Страждання героя теж призвели до дії. Він вирішив зізнатися в скоєному злочині, тим самим позбавився душевних мук.</p>	<p>І на підтвердження цієї думки можна навести приклад з життя Клеопатри, яка була в розпачі після смерті чоловіка.</p> <p>Але щоб далі жити й приносити користь рідній країні, вона одружується із його сином, тим самим забезпечує мир у країні.</p>
<p>Освіченість</p>	<p>Пригадаймо пана сотника із повісті Г. Квітки – Основ'яненка «Конотопська відьма».</p> <p>Незважаючи на те, що Забр'юха мав чин сотника (посада йому дісталася в спадок від батька), був неосвіченою людиною: не вмів писати, читати, рахувати.</p> <p>Це й зумовило його цілковиту залежність від свого писаря, який і козаків рахував, і листи писав, і допомагав одружуватись сотнику, і ...</p>	

	<p><i>робить усе, щоб усунути того з посади.</i></p>	
<p>Справедливість / Образа/ Доброта</p>	<p><i>Пригадаймо Мавку з «Лісової пісні» Лесі Українки.</i></p> <p><i>Героїня, незважаючи на зраду коханого, благає Лісовика, щоб той перетворив хлопця знов на людину, не думає про помсту Килині чи матері Лукаша, які завадили її щастю.</i></p> <p><i>Лісова красуня, маючи можливість покарати, прощає всіх.</i></p>	

Героїні Шевченкових творів Катерина і Ганна по-різному заплатили за допущені у молоді роки помилки.

Перша по кількох місяцях поневірянь із малою дитиною, не знайшовши підтримки і співчуття, вчинила самогубство, а сина залишила напризволяще, щоб він сирітським життям спокутував її гріх.

Обманута Ганна зробила по-іншому: вона підклала свого сина під двері хати, в якій жило бездітне подружжя, а сама через кілька днів попросилася до них наймичкою.

Наймичкою прожила весь вік, наймичкою вважав її Марко, сама вважала себе наймичкою, тому і відмовилася бути посадженою матір'ю на весіллі юнака, бо боялася викрити себе чимось.

Тільки перед смертю їй вистачило сили зізнатися у скоєному.

26 квітня 1986 року сталася аварія на Чорнобильській АЕС, яка разом із радіаційним пилом рознесла по світі біль і горе.

Дорогою ціною Україна платить за помилки тих, хто спроектував і збудував станцію на березі Прип'яті, де, на думку багатьох учених, цього не можна було робити.

Не хотів би відчути себе на місці й тих, хто керував експериментом і допустив помилку під час випробовування реактора. Переконалий, що такі помилки ведуть людство до самознищення.

Помилка у житті

<p>Доброта/Добре слово</p>	<p><i>Іншим доказом є, на мою думку, Чіпка Варениченко із роману «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Панаса Мирного.</i></p> <p><i>Грубі й образливі насмішки, які довелося зносити малому Нечипору, жорстоке ставлення матері, пригнобленої безпросвітною роботою, обман і сваволя з боку волосної влади перетворили шукача справедливості на запеклого злочинця.</i></p> <p><i>Мудрим і повчальним є й інше прислів'я: «Слово – не горобець: вилетить – не впіймаєш».</i></p>	<p><i>Прикладом є життя і діяльність Матері Терези, яка добрим словом і ділом допомагала тим, хто опинився в біді.</i></p> <p><i>Разом із помічницями вона приходила до приречених і зверталась до них з такими словами, які втамовували душевний біль, давали розраду і надію.</i></p> <p><i>Ще за життя її називали святою, а кількість прихильників та однодумців відчутно зростала.</i></p>
<p>Талант/Праця</p>	<p><i>Український мандрівний філософ і поет Григорій Сковорода сформулював ідею «сродної праці», яка, на мою думку, тісно пов'язана із талантом людини.</i></p> <p><i>Кожен із нас народжується з особливим, притаманним тільки йому обдаруванням, і якщо така людина зуміє реалізувати свої здібності, то вона відчуватиме задоволення від життя і праці.</i></p>	<p><i>Дуже часто талант відіграє вирішальну роль у долі людини.</i></p> <p><i>Згадаймо хлопчика-сироту, який, завдяки своєму природному таланту до малювання, зміг вирватися із кайданів кріпацтва і стати студентом Петербурзької академії, а згодом – Великим Кобзарем, пророком українського народу.</i></p>

	<p>Саме цю думку покладено в основу байки «Бджола і Шершень».</p>	
<p>Музика</p>	<p>У повісті В. Короленка «Сліпий музикант» розповідається про те, як музика допомогла головному героєві, сліпому юнакові, безпорадному і безталанному, знайти себе в житті і стати корисним для людей.</p> <p>Через музику сліпого кобзаря він зрозумів, що його особисте горе ніщо в порівнянні із стражданням сотень і тисяч нещасних.</p> <p>Ставши відомим музикантом, він відчув радість життя і свою потрібність іншим людям.</p> <p>Музика зробила із німічного каліки повноцінну, духовно багату людину, яка змогла подолати своє горе.</p>	<p>Наш земляк, всесвітньовідомий піаніст Святослав Ріхтер завдяки наполегливій праці здобув широке визнання і славу.</p> <p>Почувши вперше музичні твори від свого батька, органіста лютеранської церкви, він закохався в музику на все життя.</p> <p>Його віртуозне виконання підкорювало серця мільйонів слухачів.</p>